

MUHAMMED (S.A.V)'İ RÜYADA GÖRME RİVAYETİ ÜZERİNE

Kimileri de rüya yoluyla peygamberden haber vermek suretiyle devletler kurarlar, hükümetler yıkarlar, gaipten haberler verirler, Resulullah'ı emirlerinde çalışan biriymiş gibi olimpiyatlara getirirler, kamyonelerin arkasına bindirirler. Ama onun tebliğ ettiği Kur'an'ı hiç mi hiç dikkate almazlar.

Ebu Seleme b. Abdurrahman b. Avf'ın bildirdiğine göre, Ebu Hureyre, "Resulullah'ın (s) şöyle buyurduğunu işittim" dedi: "Beni rüyasında gören, beni uyanık halde iken de görecektir. Çünkü şeytan benim suretime giremez. (ولا يتمثل الشيطان بي)"¹

Enes'in rivayetine göre Nebî (s) şöyle buyurmuştur: "Beni rüyada gören, kesin olarak beni görmüştür. Çünkü şeytan benim kılığında hayalî olarak giremez. (فإن لا يتخيل بي)"²

Farklı bir rivayetlerde son bölüm şu şekilde de geçmektedir: "Çünkü şeytan benim suretim de görülemez. (وإن الشيطان لا يتراءى بي)"³

"Çünkü şeytan benim oluşumuma giremez (فإن الشيطان لا يتكوّن بي)"⁴

Buhari, Müslim, Sünenler, Beyhaki ve daha birçok kaynaklardaki bu

manaya gelen rivayetlerin sonlarındaki ifadeler farklı olduğu gibi,⁵ aynı zamanda bu rivayetlerin başından itibaren de yine kaynaklar arasında ve aynı kaynaktaki farklı iki rivayet arasında bile metinsel farklılıklar yer almaktadır. Kimileri; 'gerçi bu rivayetlerdeki lafızlar farklı olsa da sonuç itibariyle hepsi, yaklaşık olarak aynı manaları içerdiğinden, bunların sıhhatleri hakkında kuşkuya yer yoktur' tarzında bir savunma yapsalar bile, mesele Kur'an-ı Kerim ışığında dikkate alındığında Resulullah'ın (s) vefatından yaklaşık 150-200 yıl sonra derlenen bu hadislerin, hemen hiçbirisi lafız olarak tespit edilmiş değildir ve bu rivayetlerin Resulullah'ın (s) mübarek dillerinde ifade edildiği noktasında da farklı değerlendirmeler bulunmaktadır.

Kaldı ki, hangi kaynakta yer alırsa

alsın, hadis ravileri açısından konu incelendiğinde kimi muhaddise göre sika (güveniler) olan bir ravi, bir başkasına göre cerh edilebilmekte ve sika kabul edilmemektedir. Dolayısıyla bu kriterler de görecelidir. Hadis ıstılahları bakımından sahih senetli bir hadisin metodolojik açıdan sıhhati bile bu derece göreceli iken, bir de rüyada, Resulullah'a (s) hadis tashih ettirme olayı vardır ki son derece tehlikeli ve asla kabul edilemezdir. Durum o kadar vahimdir ki Resulullah'ı rüyada gören kimselerin sahabe statüsünde olacaklarını bile savunanlar vardır. Bu da; "Kiyamet'in kopacağı güne kadar sahabe hep var olacaktır" şeklindeki sakat bir anlayışı ortaya koymaktadır. Bu itibarla, özellikle Resulullah'ı rüyada görmeye ilişkin rivayetlerin mutlaka ihtiyatla ele alınması gerekmektedir. Kaldı ki bu hadislerle ilgili şerhlere

bakıldığında o kadar farklı yorumlar görülecektir ki, bu yorumlar arasında adeta kendinizi kaybedersiniz!

İşin acı yanı mevzuat, yani uydurma hadisler hakkında eser verenler bile, mevzu -uydurma- olan rivayetleri tashih etmeye çalışmaktan kendilerini alamamışlardır. Mevzu olan kimi rivayetleri doğrulamak adına büyük çabalar sarf etmişlerdir. Durum böyle olunca, Sahih ve Hassen olarak gösterilen rivayetler konusunda hiç tereddüt etmeden ve üzerinde fazla düşünmeye gerek duymadan hemen tashih yoluna gitmişlerdir. Dahası bazıları da rüya yoluyla hadislerin Resulüallah'a sorulmak suretiyle tashih edilebileceğini bile zikretmişlerdir. Bununla ilgili de bazı örnekler vereceğiz. Mesela, Acluni, Keşfu'l-Hafa isimli eserinin takdiminde, hadislerin doğruluğunun keşif yoluyla tespit edilebileceğini söylemiştir. Ruhu'l-Beyan tefsirinin Müellifi İsmail Hakkı Bursevî de bu görüşü savunan ve doğruluğunu kabul eden biridir.

Acluni, Keşfu'l-Hafa isimli eserinin takdiminde şöyle der: "Evet, ittifakla Resulüallah'a nispeti kesin olan mutlak mütevatir bir hadis, bu şekilde bir ihtimal ile gelen rivayet, muhadisler tarafından sabit olan ölçüye göre amel olunabilir. Buna göre istinbat yoluyla kendisinden çıkarılan şer'i hüküm de buna göre tertip edilebilir. Oysa Şeyh-i Ekber Muhiddin Arabî'nin- Allah onun nurlu sırrını kutsasın- "Fütuhat-ı Mekkiye" adlı eserinde der ki: Nice hadisler var ki, o hadisler ravileri yoluyla sahih olabilir. Ancak söz konusu o hadis, keşif ehli tarafından sahih değildir. Çünkü o, durumu bizzat Resulüallah'a sorar. Böylece o hadisin uydurma olduğunu öğrenir ve onunla amel etmeyi terk eder. Nakil erbabı, hadisin geliş yolunun sahih olduğundan onunla amel etseler bile, keşif ehli onunla amel etmez. Nice hadisler de vardır ki, geliş yollarının, o hadisi uyduranlar tarafından zayıf olması hasebiyle onunla amel etmeyi terk ederler. Oysa o hadis aslında sahih olabilir. Çünkü keşif ehli onu, Resulüallah'a sorduklarında keşif yoluyla ruhtan aldıkları cevap çerçevesinde sahih olduğunu görebilirler."⁶

Oysa bu tamamen batıldır, gerçek dışıdır. "Keşif yoluyla tashih" ifadesi tümüyle uydurulmuş asılsız bir sözdür. Kaldı ki Hafız İbn Hacer Askalani de, Fethu'l-Bari adlı

Buhari şerhinde (1/353) bu ifadenin batıl ve geçersiz olduğunu zikreder. Bu konuda daha söylenecek çok söz olmakla beraber, burada bunu kesiyor ve yine asıl konumuza dönüyorum.

Öncelikle hangi kaynaktan alınıralsa alınsın, Resulüallah'ı rüyada görmenin, gerçek anlamda Resulüallah'ı görmüş olmakla aynı olduğu düşüncesi, bu söylentilerle amel etmek, hadis tashih etmek, onu rüyada görmekle cennetlik olmak, onun şefaatine nail olmak, iyi bir kimse olduğuna inanmak gibi beraberinde birçok akidevi sakatlıkları da getirmektedir. Çünkü bu, öylesine bir büyük tehliktir ki neticede, dolaylı yoldan Kur'an'ın tamamlanmadığı, Allah'ın dininin eksik olduğu ve o eksiklerin rüya yoluyla, Resulüallah'a sorarak, kendileri tarafından tamamlandığı iddia edilmiş olmaktadır. Böylece Kur'an'ı, Müslümanların hayatından koparıp, mezarlıklarda okunan bir merasim kitabı haline getirilmesinde, onun bir hayat ve ahkâm kitabı olduğu gerçeğinin de unutulmasında büyük rol oynamışlardır. Sırf bu açıdan değerlendirildiğinde bile o rivayetlerin ne derece sorunlu olduğu gözler önüne serilmektedir. Şimdi buna bir örnek verelim:

İşin acı yanı mevzuat, yani uydurma hadisler, hakkında eser verenler bile, mevzu -uydurma- olan rivayetleri tashih etmeye çalışmaktan kendilerini alamamışlardır.

Hadis Tirmizi'de yer alıyor; Husayf'tan rivayete göre demiş ki: "Ben Resulüallah'ı, rüyamda gördüm ve kendisine, 'ey

Allah'ın Resulü! İnsanlar namazdaki okunan Teşehhüd/Tahiyyat konusunda, hangisi daha faziletlidir noktasında ihtilaf içindedirler' dedim. Resulüallah da: 'Sana İbn Mesud'un Teşehhüdünü (onun yoluyla gelen tahiyyat rivayetini) tavsiye ederim' dedi."⁷

Yer altındaki madenler (Rikaz) konusunda, Humus ile alakalı İmam Süyuti diyor ki: "Şeyhülislâm İzzuddin b. Abdüsselam zamanında adamın biri, Hz. Peygamberi rüyasında görür. Resulüallah ona: "Filan yere git, orayı kaz, orada bir gömü/hazine var. Onu al ve bunun için de humus/beşte bir vergi ödeme. Sana böyle bir vergi gerekmez" der. Adam sabahleyin kalkar ve denilen yere gider, orayı kazar ve gömüyü bulur. Bunun üzerine adam çağının ilim adamlarına: "buna beşte bir vergi düşer mi, düşmez mi?" diye fetva ister. Fetvayı verenler de, görülen rüyanın doğru çıkmış olması hasebiyle buna humus/beşte bir vergi düşmeyeceği doğrultusunda fetva verirler. Şeyh İzzuddin Abdüsselam da: "bundan dolayı o

kimsenin humus ödemesi gerektiği yolunda fetva verir ve şöyle der: "Bu kimsenin rüyasını, sahih bir isnad yoluyla rivayet olunan hadis gibi birçokları sahih görseler bile bu, kendisinden daha sahih olan rivayete, yani Buhari ile Müslim tarafından konuya dair olan en sahih rivayete muarızdır" diyerek karşı çıkar." İşte bu açıdan rüyada görülenlerle amel etmek, şeriate muhalif olduğu takdirde caiz olmaz."⁸

Abdullah b. Ömer, babası Ömer'den rivayet ediyor: "Resulüllah'ı rüyamda gördüm. Fakat bana dönüp bakmadığını gördüm. Kendisine: 'Ey Allah'ın Resulü! Ne yaptım ki, bana bakmıyorsun?' dedim. Bana döndü ve: 'Oruçlu iken hanımını öpen sen değil misin?' dedi. Varlığım elinde olan Allah adına yemin olsun ki artık bundan böyle oruçlu iken hayatta kaldığım sürece bir kadın öpmeyeceğim, dedi."⁹

Bu ve benzeri daha birçok rivayetlerden örnekler verebiliriz. Tüm bu rivayetler bize hadis adı altında aktarılmaktadır. (a, b, c) şahıslarının gördükleri rüyalar da bize hadis olarak aktarılmakta, farklı rivayetlerde bu şekilde gelmektedir. Eğer bu rivayetleri dikkate alırsanız, bunun şu tehlikelerini görürsünüz:

a- En başta Kur'ân'ı dışlamak,

b- Resulüllah'ın (s), Kur'ân'ı/vahyi yazdırırken gösterdiği hassasiyeti görmezlikten gelmek,

c- Rüyalarla amel edilmek suretiyle şer'i esasları hiçe saymak.

d- Hatta birinin, kızı ile nikahının melekler tarafından kıyıldığını söylemesi gibi tehlikelerinin yanında, başta belirttiğimiz gibi Kur'ân'ı Kerim'i İslâm toplumunun hayatından çıkarıp, onu mezarlıklarda okunan bir kitap haline getirmek, hatim indirilip, insanları kısa yoldan cennete gönderme aracı kılmak, ama onu hiçbir zaman hayat kitabı olarak tanımamak ve kabul etmemek gibi en büyük tehlikeleri beraberinde getirmiş olur.

Kimileri de rüya yoluyla peygamberden haber vermek suretiyle devletler kurarlar, hükümetler yıkarlar, gaipten

haberler verirler, Resulüllah'ı emirlerinde çalışan biriymiş gibi olimpiyatlara getirirler, kamyonetlerin arkasına bindirirler. Ama onun tebliğ ettiği Kur'ân'ı hiç mi hiç dikkate almazlar.

Yüce Allah Kitabında bize, Allah'ın ipine, Kur'ân'a sarılmamızı emrederken, Resulüllah (s) bize Kitabı

ve sahih sünnetini bıraktığını belirtirken, Müslümanların başka adresler aramalarının bir anlamı ve izahı yoktur.

Hepinizi bu duygularla Allah'a emanet ediyor ve bir dahaki sayıda buluşmak umuyla diyorum.

Notlar

1. Buhari, Tabir, Peygamberi rüyada görmek, h:6993; Müslim, Rüya, h:2266/10-11
2. Buhari, önceki dipnot: h:6994; Müslim, 2264. Müslim'deki bu rivayette (Kim beni görürse) ifadesi yoktur.
3. Buhari, h:6995; Müslim, h:2661
4. Buhari, 6997. Bu dipnotlarda verdiğimiz kaynaklar dışında bu ve benzeri rivayetler hemen hemen tüm hadis kaynaklarında farklı rivayet ve lafızlarla aktarılmışlardır. Hepsini burada zikretme gereğini duymadık.
5. Mesela rivayetler şu şekilde sona ermektedir:
"فإن الشيطان لا يتمثل في صورتي"، "إن الشيطان لا يتمثل في صورتي"، "فإن الشيطان لا يتمثل في صورتي"، "إن الشيطان لا يتمثل في صورتي"، "فإن الشيطان لا يتمثل في صورتي"، "إن الشيطان لا يتمثل في صورتي"
6. Acluni, Keşfu'l-Hafa, Mukaddime, 1/22-23. Tahkik: Şeyh Yusuf b. Mahmud el-Hac Ahmed. Mektebetu'l-İlim'l-Hadis, 2001 basımı
7. Tirmizi, Salât, h:289
8. Şerhuzzurkani, 1/101, Bkz. Şamile
9. Beyhaki, Sünen, Savm, h:8092, İbn Ebu Şeybe de bu hadisi 9423 numara ile tahrir etmiştir. Senesinde Ömer b. Hamza b. Abdullah vardır ve bu kişi, Münkerulhadistir. Hadisleri dikkate alınmaması gereken biridir